

ACCIONS REALITZADES AL 2011

REUNIONS TÈCNIQUES, PRESENTACIONS, ESTUDIS I CAMPANYES

RETECORK ha mantingut contacte i col·laborat amb empreses i associacions de caràcter molt dispar com Andi Sabadell, la Xarxa Europea de Ciutats del Vi – RECEVIN, la Denominació d'Origen Ribera del Guadiana, la Universitat d'Extremadura, l'Associació Madrilenya de Sumillers o el Grup de superfícies comercials Miquel Alimentació. La majoria d'aquests contactes han desembocat en un vincle de treball i el compromís d'aquestes entitats a favor del suro.

Cal destacar també la organització i la participació de la Xarxa en esdeveniments finals, jornades, conferències... a nivell nacional i internacional, fet que ha permès un bon resultat a nivell de notorietat en mitjans de comunicació.

Durant el 2011 s'han seguit impulsant les campanyes per a la promoció dels vins tapats amb suro i el reciclatge dels taps, així com s'han desenvolupat diversos estudis i informes, a través del projecte pilot *Territoris Suroers*, cofinançat pel Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí i el FEADER.

Associacions i empreses:

- **26 de gener: Reunió de treball amb *Bingo!*, l'Institut Català del Suro, AECORK, el Museu del Suro de Palafrugell i RETECORK** sobre la proposta de crear un mòdul formatiu sobre el suro en el marc del Màster en Disseny i Arquitectura de l'Escola Superior de Disseny ELISAVA de la Universitat Pompeu Fabra.
- **4 de febrer: Reunió amb ANDI Sabadell i Cork2000** a les instal·lacions d'aquesta empresa de Palafrugell en relació a la possible col·laboració entre entitats per a la campanya de reciclatge de taps de suro. Aquesta associació està orientada a l'atenció a persones amb síndrome de Down i discapacitats intel·lectuals similars i ha impulsat la campanya *A tot tap* a la ciutat de Sabadell en col·laboració amb el gremi restaurador de la localitat.
- **Del 20 al 23 de febrer: Participació al Fòrum Gastronòmic de Girona amb un estand compartit amb l'Institut Català del Suro.** En el marc del Fòrum, destaquen les següents activitats:
 - **Firma del conveni a favor del tap de suro entre RETECORK, el Consell Regulador de la Denominació d'Origen Empordà i l'Institut Català del Suro.**
 - **Firma del conveni a favor del tap de suro i confirmació de la seva contribució enològica entre**

RETECORK, l'Associació Catalana de Sumillers i l'Institut Català del Suro.

- **25 de febrer: Assistència al *workshop* Pla estratègic de sostenibilitat pel sector surer català** celebrat a Palafrugell i organitzat per AECORK i The Natural Step.

- **7 de març: Firma d'un compromís amb ANDI Sabadell, Cork2000 i l'Institut Català del Suro** per a la promoció del suro, els seus valors ambientals i el reciclatge dels taps de suro.

- **11 de març: Firma d'un conveni amb RECEVIN, la Xarxa Europea de Ciutats del Vi, per a la utilització del tap de suro com a millor sistema de tapament i per la promoció de les ciutats del vi i els territoris surers.** La firma del conveni es va celebrar a Logroño en el marc de l'Assemblea General de RECEVIN.

- **8 d'abril: Reunió amb un representant de la Denominació d'Origen Ribera del Guadiana** en el marc del 12° Salón del Vino y de la Aceituna d'Almendralejo, Extremadura. Es presenta la Xarxa, els seus objectius i el projecte que s'està desenvolupant a nivell nacional: *Territoris Surers*, així com s'analitza la possibilitat de plantejar un conveni de col·laboració conjunt per a la promoció del tap de suro.
- **17 de maig: Assistència a la inauguració de la seu forestal de l'Institut Català del Suro al Mas Bassets**, a Cassà de la Selva. Assistiren a l'acte representants de diferents entitats relacionades amb el sector surer així com mitjans de comunicació als quals es va aprofitar per explicar-los-hi el desenvolupament del projecte *Territoris Surers*, cofinançat pel Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí i el FEADER.
- **9 de juny: Participació a l'acte *Wineries for climate protection***, celebrat a Barcelona, com a recolzament a la firma d'una declaració sobre mesures a tenir en compte des del sector vitivinícola en relació al canvi climàtic denominada *International Commitment to Reduce Global Warming*.
- **1 de juliol: Entrevista amb el Professor de la Universitat d'Extremadura (UEX) Eusebio Medina** a la seu de RETECORK de San Vicente de Alcántara amb la finalitat de presentar el seu actual projecte i sol·licitar recolzament per un projecte denominat "Capital Social y Distrito Medio ambiental". Des de RETECORK es va aprofitar la trobada per presentar-li les activitats i el desenvolupament del projecte *Territoris Surers*.

- **28 de juliol:** Entrevista amb el **Sr. Ignacio Pereda, Enginyer Forestal associat a Euronatura**. La Xarxa li facilita el contacte per a realitzar entrevistes amb dones sureres catalanes com a possibles protagonistes del llibre que està preparant actualment sobre les dones sureres espanyoles.
- **8 de setembre:** Reunió amb el **Sr. Robert Mavsar, tècnic de European Forest Institute (EFI) i representant de l'Institut Català del Suro**. Presentació de la Xarxa, les seves línies de treball i del projecte *Territoris Surers* amb l'objectiu de conèixer l'entitat EFIMED per plantejar la possibilitat de poder cooperar en la promoció del suro de manera conjunta. Es posa sobre la taula el plantejament d'un nou projecte sobre la valorització dels serveis ambientals de la sureda en relació al seu paper en quant al desenvolupament local.
- **20 de setembre:** Firma d'un **conveni de col·laboració per a la promoció del tap de suro** entre **l'Associació Madrilenya de Sumillers**, representada pel Sr. Luis García de la Navarra Montoro, **el Instituto del Corcho, la Madera y el Carbón Vegetal**, representat pel Sr. Miguel Elena Roselló, **l'Institut Català del Suro**, representat pel Sr. Sergi Sabrià Benito i **RETECORK**, representat per l'Alcalde de Palafrugell, el Sr. Juli Fernández Iruela, municipi que ostenta la Presidència Executiva de la Xarxa.
- **25 d'octubre al 15 de novembre:** Reunions diverses amb l'empresa **Miquel Alimentació** sobre la possibilitat d'una col·laboració en el marc d'una campanya mediambiental que l'empresa vol realitzar en els supermercats de proximitat que integren el grup.
- **29 de novembre:** **Trobada amb RECEVIN, la Xarxa Europea de Ciutats del Vi**, en el marc de la celebració d'un Consell d'Administració intern de l'esmentada entitat. Es va tenir l'oportunitat de conèixer al nou President de la Xarxa així com a la Secretària General de la mateixa i es va acordar establir contacte entre ambdues institucions per a futures col·laboracions.
- **15 de desembre:** **Assistència a la jornada transfronterera a Portalegre en el marc del projecte Corchaçao**. La jornada va permetre conèixer diverses experiències d'enoturisme de la zona de Portalegre, l'exposició d'un cas de turisme basat en rutes del suro així com l'intercanvi d'experiències i coneixements entre les més de 30 entitats presents.

Ponències, seminaris, exposicions i mitjans de comunicació:

- **5 i 6 de febrer: Participació a les Jornades de Valorització de les Muntanyes del Pirineu**, celebrades a Aínsa. A proposta del comitè organitzador de les jornades, a las que van assistir representants de tot el Pirineu amb l'objectiu d'establir sinergies entre projectes que s'estan realitzant en aquests territoris i d'aquesta manera augmentar la transversalitat en la relació d'accions de cooperació conjunta, RETECORK va tenir l'ocasió de presentar la Xarxa i els àmbits de treball dins d'un taller sobre valorització de l'artesanía no alimentària així com amb la participació activa en els col·loquis.
 - **12 de febrer: Realització d'un taller sensorial sobre suro** emmarcat en la segona trobada transfronterera de Cultur Pro a Palafrugell, de caràcter lingüístic. Trenta alumnes dels cursos organitzats pel programa impulsat per la Universitat de Girona, la Universitat de Perpinyà Via Domitia, la Universitat de Lleida i la Xarxa Vives d'Universitats van descobrir a nivell teòric i pràctic les propietats bàsiques del suro, aplicacions i valors ambientals d'aquest material.
-
- **Del 15 al 18 de febrer: Participació a la 18ª edició d'ENOMAQ, el Saló Internacional de Maquinària i Equips per a Bodegues i l'Embotellament**, celebrat a Saragossa, amb material de presentació de les campanyes de RETECORK i de la pròpia Xarxa dins de l'estand de l'Institut Català del Suro.
 - **Del 20 al 23 de febrer: Participació al Fòrum Gastronòmic de Girona amb un estand compartit amb l'Institut Català del Suro.** Durant l'esdeveniment, es va atendre als visitants de l'estand així com es va informar sobre RETECORK i les campanyes que s'estan desenvolupant. L'estand estava ubicat dins de la zona denominada Mercat del Vi.
 - **8 d'abril: Entrevista amb Ràdio Canal Extremadura en la que es va presentar la Xarxa, els seus objectius, activitats i el desenvolupament del projecte Territoris Surers**, cofinançat pel MARM i el FEADER. L'entrevista va tenir lloc en el marc del 12º Salón del Vino y de la Aceituna d'Almendralejo, Extremadura.
 - **20 de maig: Participació a la 3ª Conferência Internacional do Montado e da Cortiça celebrada a Vendas Novas (Portugal)**, amb una intervenció final com a tancament de la jornada i de valoració de la mateixa com a entitat territorial de referència a nivell europeu.

- **Del 16 al 30 de maig: Desenvolupament de les diferents sessions del primer workshop *CorkLab***, la formació específica sobre suro desenvolupada en col·laboració amb l'Escola Superior de Disseny i Enginyeria, adscrita a la Universitat Pompeu Fabra, amb el recolzament de l'Obra Social de Catalunya Caixa i en el marc del projecte *Territoris Surers*, cofinançat pel Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí i el FEADER. La primera sessió de la formació va comprendre una visita a la seu de l'entitat així com a la pròpia sureda i a dues indústries sureres de la zona, T.E.S.A (especialitzada en taps per cava) i Cork2000 (especialitzada en altres aplicacions del suro). Altres sessions van anar a càrrec de diferents entitats com el Consorci Forestal de Catalunya, l'Institut Català del Suro, el Museu del Suro de Palafrugell, etc. Després de diferents sessions teòriques i pràctiques, en l'última d'elles es van presentar els projectes per part dels alumnes davant d'una representació del sector industrial surer.

- **26 de maig: Reunió amb la Sra. Silvia Casellas Oriol d'Internatura Comunicació**, en la que se li presenta la Xarxa, els seus objectius i el desenvolupament del projecte *Territoris Surers* i les activitats que s'hi duen a terme.
- **Del 14 al 30 de juny: Inauguració de l'exposició *Paisatge Surer. Mediterrani. Divers.* en el Museo de Identidad del Corcho de San Vicente de Alcántara (Badajoz)**, per a la promoció turística dels paisatges surers i la seva diversitat paisatgística. L'exposició va romandre fins el 30 de juny i es va emmarcar dins la Setmana de la Pela de la localitat.

- **20 de setembre: Inauguració de l'exposició *Paisatge Surer. Mediterrani. Divers.* a Madrid** per a la promoció turística i cultural dels paisatges surers i la seva diversitat paisatgística. L'acte va comptar amb una gran afluència de públic, aproximadament 100 persones, i amb parlaments del Sr. Jesús Casas (Director General de Desenvolupament Sostenible del Medi Rural), la Sra. Ana Leiva (Directora de la Fundación Biodiversidad), el Sr. Jordi Casas (Delegat del Govern de la Generalitat de Catalunya) i el Sr. Juli Fernández (Alcalde de Palafrugell, municipi que ostenta la Presidència Executiva de la Xarxa). L'exposició va romandre fins el 28 d'octubre exposada en el Centre Cultural Blanquerna de Madrid.

- **4 d'octubre: Realització de la taula rodona *La sureda, bosc mediterrani: singularitat i potencialitats* a Madrid** en el marc de l'exposició fotogràfica *Paisatge Surer. Mediterrani. Divers.* amb la participació de la Sra. Marissa Molinas (Catedràtica de Biologia Cel·lular de la Universitat de Girona), el Sr. Félix Romero (Responsable del Programa de Boscos de WWF), el Sr. Luis Romero (President del GDR Los Alcornocales), la Sra. Rafaela Fuentes (Senadora per Càceres), la Sra. María Teresa Coboleda (Senadora per Salamanca) i el Sr. Miquel Bofill (Senador per Girona). El debat que es va produir fou interessant i intens, al qual van assistir-hi aproximadament 35 persones.

- **Del 6 al 8 d'octubre:** Participació a les **IV Jornades Tècniques del Parc Natural de Los Alcornocales** celebrades a Alcalá de los Gazules a través d'una ponència en la que es van presentar les activitats i campanyes de promoció promogudes a través del projecte pilot *Territoris Surers*. La trobada va permetre contactar amb representants d'entitats del sector (FSC Espanya, PEFC Espanya, IPROCOR, etc.).

- **19 d'octubre:** Assistència al **Programa Foro Regional de Biodiversidad** titulat *Millora de la Biodiversitat en Deveses i prevenció contra La Seca*, celebrat a Olivenza (Extremadura) per conèixer projectes de la zona relacionats amb la sureda i amb els que es poden establir sinergies en relació al projecte.

- **19 d'octubre:** Conferència *La contribució de la indústria surera en el desenvolupament industrial d'Espanya* impartida pel Dr. Jordi Nadal i Oller, Doctor en Història, el qual va ser presentat per la Dra. Josefina Gómez Mendoza, Catedràtica de Geografia de la Universitat Autònoma de Madrid, Acadèmica de la Reial Acadèmia d'Història i de la Reial Acadèmia de l'Enginyeria. L'objectiu de la ponència en el marc de l'exposició fotogràfica *Paisatge Surer. Mediterrani. Divers.* va ser oferir una visió històrica i actual de la indústria surera i la seva contribució econòmica en el desenvolupament industrial espanyol. A l'acte hi van assistir aproximadament 30 persones.

- **22 d'octubre:** Participació a les **II Jornades L'Empordà, el paisatge com actiu econòmic amb una ponència de presentació d'iniciatives socioeconòmiques en el medi natural** en la que es va presentar RETECORK i les campanyes i iniciatives de valorització del paisatge surer que es promouen mitjançant el projecte *Territoris Surers*, cofinançat pel MARM i el FEADER.

- **24 d'octubre:** Presentació de la formació específica sobre suro denominada **CorkLab**, desenvolupada dins del Màster en Disseny i Arquitectura de l'Escola ELISAVA de Barcelona, en el marc d'una **Assemblea de l'Associació d'Empresaris Surers de Catalunya (AECORK)**. Un cop finalitzada la formació i abans de preparar la publicació respectiva, es presenten els seus objectius, contingut i resultats al sector industrial surer situat a Catalunya per difondre les accions d'innovació realitzades en el marc del projecte *Territoris Surers*. A més d'aquesta presentació, s'han mantingut reunions amb *Bingo!* i l'Obra Social de Catalunya Caixa de seguiment del projecte.

- **4 de novembre:** RETECORK rep a la seu de Llofriu i s'entrevista amb la **Sra. Elisabet Riera**, periodista del grup RBA, la qual treballa en un especial de **La Vanguardia** dedicat al suro. Es presenta la Xarxa, els seus objectius i les seves actuals línies de treball i projectes així com la situació actual del sector surer a nivell nacional.
- **12 de novembre:** Inauguració de l'exposició fotogràfica **Paisatge Surer. Mediterrani. Divers.** a **Calonge** (Girona) per a la promoció turística i cultural dels paisatges surers i la seva diversitat paisatgística en el marc de la festa del Vi Nou 2011. A l'acte d'inauguració hi van assistir aproximadament 150 persones. L'exposició va romandre oberta al públic els dies 12, 13, 19, 20 i 27 de novembre al Castell Medieval del municipi.

- **28 de novembre:** Firma d'un conveni de col·laboració a favor dels vins tapats amb suro entre la **Fundació Promediterrània**, ens que gestiona el Museu de la Pesca de Palamós i l'Espai del Peix, **RETECORK** i l'**Institut Català del Suro**.

- **6 de desembre:** Assistència a la **1ª Trobada Anual de REDECOR**, la **Xarxa Temàtica de l'Alzina surera i el Suro**, a la ciutat de Lisboa. En aquesta trobada, el Sr. Dionísio Simão Mendes, President de l'Assemblea General de RETECORK, va explicar els programes desenvolupats per la Xarxa destacant la seva tasca per la valorització dels paisatges i territoris surers.

Estudis i informes:

A través de l'ajuda concedida per la Xarxa Rural Nacional, durant l'any 2011 s'han realitzat els següents estudis i informes:

- **Diagnosi socioeconòmic dels municipis participants en el projecte.** La consultora Enfoque Global ha realitzat un informe sobre l'anàlisi socioeconòmic dels municipis participants en el projecte *Territoris Surers*. La diagnosi s'agrupa per àmbits territorials, per exemple: municipis de l'entorn del Parc Natural Los Alcornocales d'Andalusia, la Sierra de San Pedro a Extremadura, etc. o a nivell individual per les comunitats que hi ha un sol municipi membre com el cas d'Eslida a la Comunitat Valenciana, Navahermosa a Castella i Lleó o Muelas del Pan a Castella-la Manxa.

A l'informe s'analitzen dades relacionades amb la població, taxa de dependència, envelliment, taxa d'activitat, ocupació i atur per sectors, marc institucional i territorial, programes de recolzament, principals activitats econòmiques, estructura de la indústria surera, recursos naturals i patrimonials d'interès, equipaments, etc. Per cada territori, s'inclou un anàlisi DAFO (Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats) que servirà de base per les sessions participatives previstes amb l'objectiu de proposar un pla d'acció per a cada territori.

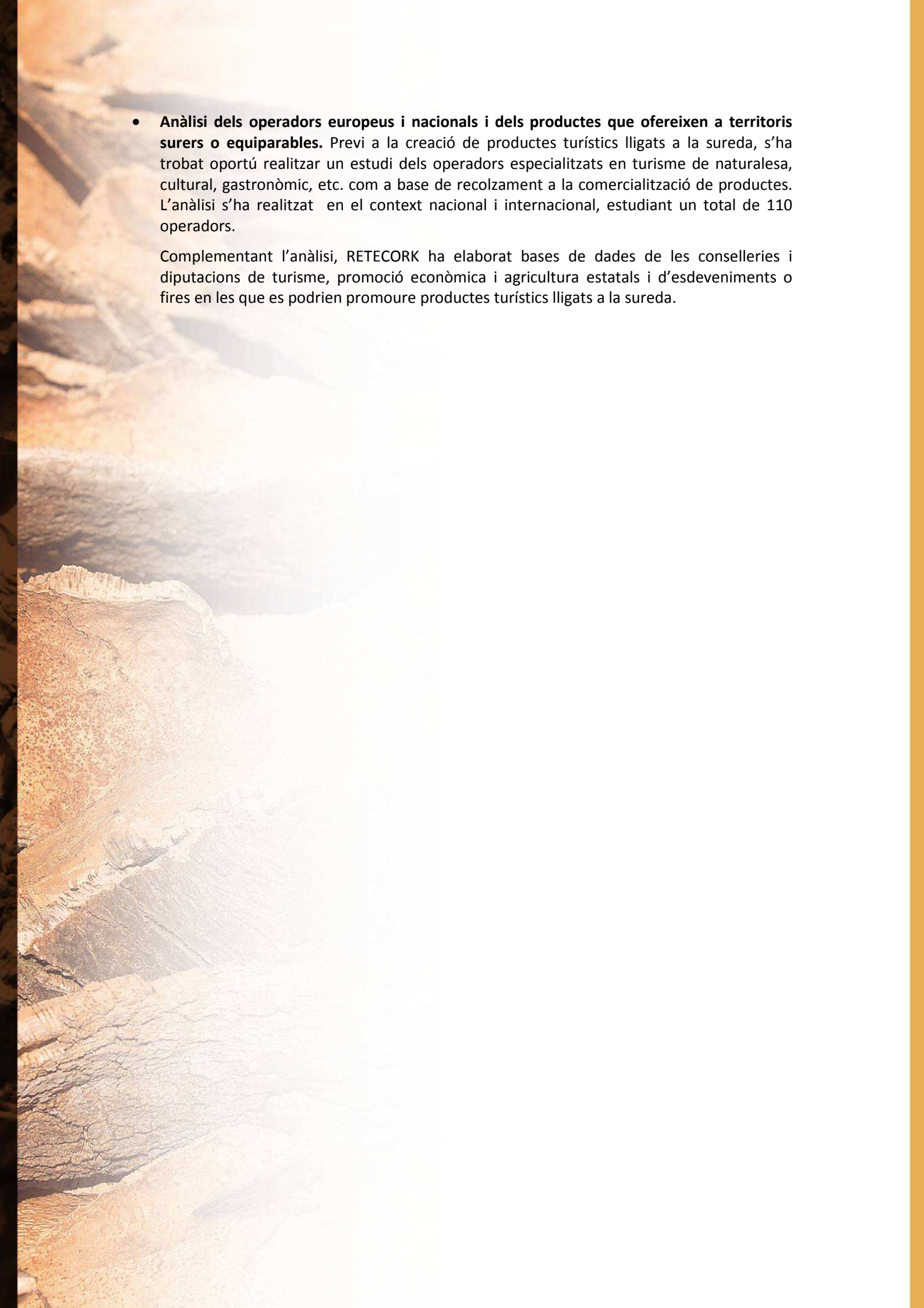
- **Inventari d'Espais Naturals Surers.** En el període analitzat s'ha completat la primera fase de l'inventari d'Espais Naturals amb presència destacable de sureda a Espanya. Per a cadascun dels espais dels que s'havia preparat prèviament una fitxa, l'estructura de la qual es va debatre a la primera trobada d'espais naturals surers que es va celebrar a Palafrugell el desembre de 2009, s'ha ampliat la informació així com afegit imatge representativa amb el fi de completar l'inventari. Cada fitxa recull informació relacionada amb l'estructura de gestió i règim de protecció, biodiversitat i patrimoni natural, pla de gestió, activitats de valorització de l'espai i sensibilització ambiental, equipaments de suport a la gestió de l'espai, publicacions, etc.

Per a la realització d'aquest inventari es va efectuar un encàrrec específic als gestors del Consorci de Les Gavarres (Catalunya) i el Parc Natural de la Serra d'Espadà (Comunitat Valenciana).

- **Inventari sobre museus i centres d'interpretació relacionats amb el sector surer.** En la mateixa línia que el punt anterior, s'ha encarregat a l'Institut Català de Recerca del Patrimoni Cultural (ICRPC) la realització d'un inventari dels museus i centres d'interpretació vinculats al sector surer i que estan situats en municipis adherits a RETECORK.

En aquest cas el projecte avarca 17 museus i centres d'interpretació situats a Espanya (5), Portugal (3), Itàlia (7) i França (2).

El contingut de la fitxa de cadascun d'aquests equipaments inclou informació sobre l'entitat gestora, persona de contacte, temàtica del museu, una breu descripció, estructura de gestió, instal·lacions, serveis i activitats que ofereix, programes educatius, nombre de visitants, etc.

-
- **Anàlisi dels operadors europeus i nacionals i dels productes que ofereixen a territoris rurals o equiparables.** Previ a la creació de productes turístics lligats a la sureda, s'ha trobat oportú realitzar un estudi dels operadors especialitzats en turisme de naturalesa, cultural, gastronòmic, etc. com a base de recolzament a la comercialització de productes. L'anàlisi s'ha realitzat en el context nacional i internacional, estudiant un total de 110 operadors.

Complementant l'anàlisi, RETECORK ha elaborat bases de dades de les conselleries i diputacions de turisme, promoció econòmica i agricultura estatals i d'esdeveniments o fires en les que es podrien promoure productes turístics lligats a la sureda.

CAMPANYES:

En el marc de les campanyes *Sempre vins tapats amb suro* y *RECICORK, reciclatge natural*, caldria destacar les següents activitats:

- **Municipis de Cadis (Andalusia):**

Durant el mes de gener de 2011, mitjançant accions del projecte *Promoció del tap de suro* del Grup de Desenvolupament Rural Los Alcornocales, com les sessions de formació a cambrers i professionals del sector, es distribueix material de difusió de les campanyes de la Xarxa en col·laboració amb l'entitat mencionada.

- **Fòrum Gastronòmic (Girona, Catalunya):**

En el marc del Fòrum, del 20 al 23 de febrer, s'implantà la campanya *RECICORK, reciclatge natural*, impulsada per RETECORK a l'espai del Mercat del Vi. Es va publicitar la campanya personalment a tots els estands en els que s'oferien vins i es van recol·lectar també els taps de suro de l'Aula del Vi, espai dedicat a la degustació de productes vinícoles. A la vegada, es van instal·lar 3 saques de recollida dels taps de suro.

- **Centre Comercial Ruta de la Plata (Càceres, Extremadura):**

En col·laboració amb ASECOR i ADISANVI (Associació de Disminuïts de San Vicente de Alcántara), els dies 20 i 27 de març es van organitzar tallers d'artesanía per a nens a partir de taps de suro al centre comercial Ruta de la Plata de Càceres, així com es va promocionar la campanya *Sempre vins tapats amb suro*.

- **Del 6 al 9 d'abril: Participació en el 12º Salón del Vino y de la Aceituna d'Almendralejo, Extremadura,** amb un estand compartit amb ASECOR, Agrupación Sanvicenteña de Empresarios del Corcho - Clúster del Corcho de Extremadura. Durant la fira, es va atendre als visitants de l'estand així com es va informar sobre RETECORK i les campanyes que s'estan desenvolupant.

En el marc del Saló del Vino y de la Aceituna, caldria destacar també les següents activitats:

- **Firma d'un manifest a favor del vi tapat amb suro entre ASECOR (Agrupación Sanvicenteña de Empresarios del Corcho - Clúster del Corcho de Extremadura), Viñas Santa Marina, IPROCOR (Instituto del Corcho, la Madera y el Carbón Vegetal) i RETECORK.**
- **Firma del conveni a favor del tap de suro entre RETECORK y ASUMEX (Associació de la Sumilleria Extremenya).**

- **27 de maig: Assistència a la inauguració de la Feira Internacional da Cortiça – FICOR a Coruche (Portugal) i participació en la mateixa amb un estand institucional.** En el marc de la fira, RETECORK va tenir l'oportunitat de presentar-se davant d'un grup d'Europarlamentaris de la Comissió d'Agricultura i Medi Ambient de la Comissió Europea així com de celebrar una reunió extraordinària de la Comissió Executiva de la Xarxa per validar la proposta de projecte a presentar a una convocatòria europea sobre turisme temàtic de la Direcció General d'Empresa i Indústria de la Comissió Europea.

- **18 de setembre:** Participació a la **fira Llagostera Gira el Consum** celebrada en aquest municipi en el marc d'una campanya de consum responsable promoguda per l'Àrea de Medi Ambient de l'ajuntament. RETECORK va estar-hi present a la mostra d'entitats oferint informació de la Xarxa i donant a conèixer la campanya de reciclatge de taps de suro, a la qual es va adherir el municipi, de manera que a partir de la fira, en el punt de recollida selectiva de la localitat també es recolliran taps de suro en el marc de **RECICORK, reciclatge natural**.

- **24 d'octubre:** Participació a la **Jornada Vins de Tramuntana**, organitzada des del Consell Regulador de la Denominació d'Origen Empordà en la que es presentaren els vins de les bodegues adscrites al Consell Regulador. La Xarxa va col·laborar en la presentació d'un **taller sensorial** preparat per l'ocasió per l'Institut Català del Suro en la que es proposava als assistents diferents exercicis perquè descobrissin l'aportació del tap de suro al vi.

